

SAMENVATTING TAALKENNIS EN TAALGEBRUIK

1	Taalgebruik met ouders tijdens opgroeien	2
2	Taalgebruik met partner.....	3
3	Taalgebruik met kinderen.....	3
4	Taalgebruik kinderen onderling.....	4
5	Kennis nederlands.....	5
6	Nederlands leren.....	7
7	Tevredenheid over de opleiding Nederlands.....	8
8	Nederlands als omgangstaal.....	9
9	Kennis herkomsttaal.....	10
10	Kennis Frans.....	11
11	Kennis Engels.....	11

Respondenten wonend in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest werden niet meegenomen bij onderstaande indicatoren. Vragen 5 tot en met 8 werden enkel gesteld aan personen die niet zijn opgegroeid in het Nederlands en voor wie Nederlands niet de best gekende taal is.

1 TAALGEBRUIK MET OUDERS TIJDENS OPGROEIEN

Bij het taalgebruik met de ouders tijdens het opgroeien maken we geen onderscheid tussen respondenten die in België zijn opgegroeid of personen die in het land van herkomst zijn opgegroeid. Bij een 70-jarige respondent van Marokkaanse herkomst die geboren is in Marokko gaat het dus over zijn opvoeding lang geleden in Marokko.

94% van de Afghaanse respondenten is ééntalig opgevoerd in een Afghaanse taal. Bij respondenten van Poolse en Roemeense herkomst is telkens 89% **eentalig opgevoerd in de herkomsttaal**. Bij personen van Congolese, Marokkaanse en Turkse herkomst is 53% tot 64% eentalig opgevoerd in een herkomsttaal. Bij personen van Belgische herkomst is 88% eentalig opgevoerd in het Nederlands.

Het aandeel respondenten dat **meertalig is opgevoerd waaronder in het Nederlands** is het grootst bij de Turkse herkomstsgroep met 27%. Ook bij de Marokkaanse herkomstsgroep gaat het om meer dan 2 op de 10 respondenten. Bij personen van Congolese herkomst is dit 14%. Bij personen van Roemeense, Afghaanse en Poolse herkomst ligt het tussen 2% en 4%. Bij personen van Belgische herkomst is 9% onder meer opgevoerd in het Nederlands.

Bij de Congolese herkomstsgroep is 30% **opgevoerd in meerdere talen, maar zonder het Nederlands**. Het kan dan bv gaan over twee verschillende Congolese talen, of bv. het Frans en een Congolese taal. Bij de Marokkaanse herkomstsgroep gaat het over 14%. Het kan dan bv. gaan over Arabisch en Tamazight, Arabisch en Frans, enz.

Ten opzichte van 2017 zijn er bij de Turkse, Marokkaanse en Roemeense herkomstsgroep minder respondenten die eentalig zijn opgevoerd in een herkomsttaal. Vooral bij de Turkse en Congolese herkomstsgroep zijn er meer respondenten die meertalig zijn opgevoerd in o.a. het Nederlands. Tegelijk zijn er bij de Belgische herkomstsgroep meer respondenten die meertalig zijn opgevoerd en dus niet louter in het Nederlands.

2 TAALGEBRUIK MET PARTNER

Bij de Poolse, Afghaanse en Roemeense herkomstgroep spreken 70% tot 78% (eentalig) **één herkomsttaal met hun partner**. Bij de Congolesse, Marokkaanse en Turkse herkomstgroepen gaat het om 34% tot 49%.

Bij de Belgische herkomstgroep spreekt 92% **enkel Nederlands met zijn of haar partner**. Bij de Congolesse, Marokkaanse en Poolse herkomstgroep spreekt 11% tot 14% enkel Nederlands met zijn of haar partner. Bij de andere herkomstgroepen ligt dit op 4% tot 5%.

Bij 6% tot 7% van de personen van Marokkaanse, Poolse of Roemeense herkomst spreekt men in één taal met de partner, maar dit is niet een herkomsttaal of Nederlands. Het kan bv. een gemengd koppel zijn dat samen Engels spreekt.

38% van de respondenten van Turkse herkomst spreekt meerdere talen met zijn of haar partner, waaronder het Nederlands. Bij de Marokkaanse herkomstgroep is dit 27%. Bij de Afghaanse en Congolesse herkomstgroep spreekt 16% en 19% **meerdere talen waaronder het Nederlands met zijn of haar partner**. Bij personen van Belgische, Roemeense en Poolse herkomst gaat het om 4% tot 8%.

36% van de Congolesse herkomstgroep spreekt **meerdere talen met de partner maar geen Nederlands**. Bij de Marokkaanse herkomstgroep is dit 12% en bij de andere groepen 6% of minder.

Ten opzichte van 2017 is er geen duidelijke evolutie in één richting. Bij de Congolesse herkomstgroep zijn er meer (11% t.o.v. 5%) personen die enkel Nederlands spreken met hun partner en minder respondenten van Turkse herkomst die eentalig een herkomsttaal spreken. Tegelijk spreekt de Roemeense herkomstgroep vaker enkel Roemeens met zijn of haar partner en zijn er ook minder respondenten van Poolse herkomst die zowel Nederlands als een andere taal met hun partner spreken.

3 TAALGEBRUIK MET KINDEREN

Bij personen van Poolse, Afghaanse en Roemeense herkomst spreken 60% tot 65% **enkel een herkomsttaal** met de kinderen. Bij de Turkse en Congolesse herkomstgroep gaat het om 1 op de 3 respondenten. Bij de Marokkaanse herkomstgroep ligt dit op 18%.

Bij personen van Turkse herkomst spreekt 56% **zowel Nederlands als een andere taal** met de kinderen. Bij personen van Marokkaanse en Congolesse herkomst gaat het om 44%, bij Afghaanse herkomst 31%. Bij personen van Roemeense en Poolse herkomst is dit 20% en 23%. Bij personen van Belgische herkomst spreekt 8% zowel Nederlands als een andere taal met de kinderen.

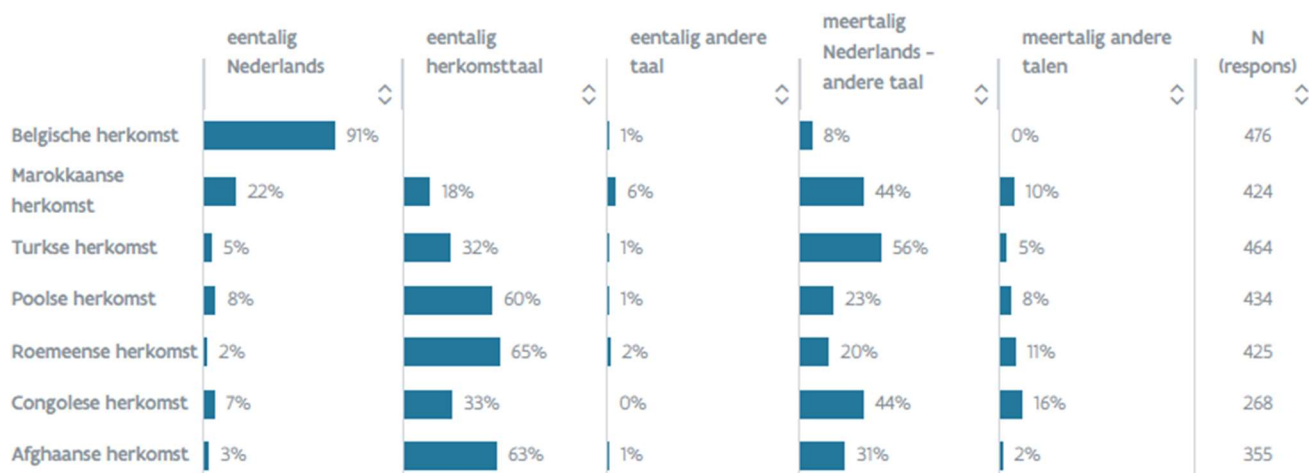

Bij de Belgische herkomstgroep spreekt 91% **enkel Nederlands** met de kinderen. Bij de Marokkaanse herkomstgroep is dit 22%. Bij de andere herkomstgroepen ligt dit tussen 2% en 8%.

Ten slotte spreken 10% tot 16% van Marokkaanse, Roemeense en Congolese herkomst **meerdere talen** met hun kinderen **maar zonder het Nederlands**. Bij personen van Turkse en Poolse herkomst gaat het om 5% en 8%, bij Afghaanse herkomst 2%.

In vergelijking met 2017 spreken de ouders van Roemeense herkomst minder vaak¹ Nederland met hun kinderen. Er zijn ook meer ouders van Marokkaanse en Poolse herkomst die meerdere talen zonder het Nederlands spreken met hun kinderen. Er zijn meer personen van Belgische herkomst die zowel Nederlands als een andere taal met hun kinderen spreken.

Aandeel (%) respondenten wonend in het Vlaams Gewest dat genoemde taal/talen spreekt met de kinderen, in 2022

4 TAALGEBRUIK KINDEREN ONDERLING

69% van de respondenten van Turkse herkomst geven aan dat **de kinderen onderling zowel Nederlands als een andere taal** spreken. Bij personen van Congolese en Afghaanse herkomst is dit ongeveer 5 op de 10. Bij personen van Poolse, Marokkaanse en Roemeense herkomst ligt dit tussen 27% en 32%. Bij 5% van de respondenten van Belgische herkomst spreken de kinderen onderling zowel Nederlands als een andere taal.

¹ Ter info: het gaat om twee verschillende steekproeven 2017 en 2022. Bij personen van Roemeense herkomst gaat het zoals uit de profielschets blijkt vaak om personen die nog niet lang in België wonen. We stellen dus niet dat personen die eerst wel Nederlands spraken met hun kinderen, dit nu niet meer doen.

Bij 55% van de respondenten van Marokkaanse herkomst spreken de kinderen **onderling enkel Nederlands**. Bij personen van Congolese herkomst gaat het om 36%, bij de Poolse en Afghaanse herkomstgroepen is dit 16% en 20%. Bij de Roemeense herkomstgroep is dit 8%, bij de Belgische 95%.

Bij iets minder dan de helft van de personen van Poolse en Roemeense herkomst spreken de kinderen **enkel de herkomsttaal** onderling. Bij personen van Afghaanse herkomst gaat het om 28%, bij personen van Turkse en Congolese herkomst is dit 14%. Bij personen van Marokkaanse herkomst ligt dit op 5%.

9% van de respondenten van Poolse en Roemeense herkomst spreken **meerdere talen onderling maar geen Nederlands**. Bij de andere herkomstgroepen gaat het van 0% tot 4%.

Ten opzichte van 2017 spreken meer personen van Marokkaanse en Turkse herkomst enkel een andere taal onderling en bij personen van Belgische herkomst minder. Het gaat hier wel over percentages tussen 1% en 9%.

5 KENNIS NEDERLANDS

Aan personen die niet zijn grootgebracht in het Nederlands en voor wie Nederlands niet de beste taal is, werden volgende vragen gesteld

- Hoe goed verstaat u Nederlands?
- Hoe goed begrijpt u geschreven Nederlands?
- Hoe goed spreekt u Nederlands?
- Hoe goed schrijft u Nederlands?

De Belgische herkomstgroep die onder deze voorwaarden valt is beperkt tot 10 personen. We geven dan ook geen percentages weer voor deze groep.

Bij de respondenten van Marokkaanse, Turkse en Afghaanse herkomst die niet zijn grootgebracht in het Nederlands en voor wie Nederlands niet de beste taal is geeft 68% tot 72% **aan redelijk tot zeer goed Nederlands te verstaan**. Bij personen van Congolese herkomst is dit 62% en bij personen van Roemeense herkomst 45%. Bij personen van Roemeense herkomst geeft 22% **aan geen Nederlands te verstaan**. Bij de andere herkomstgroepen ligt dit tussen 5% en 9%.

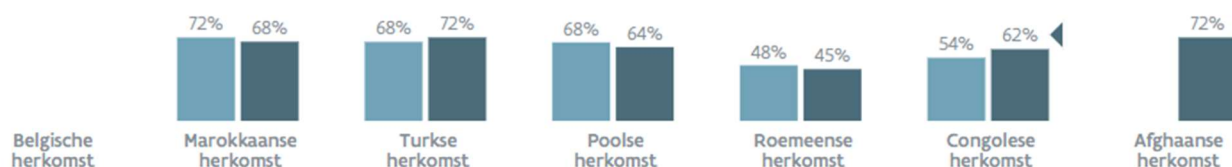
Ten opzichte van 2017 verstaan meer personen van Congolese herkomst (en niet opgegroeid in het Nederlands en Nederlands is niet hun beste taal) redelijk tot zeer goed Nederlands (62% t.o.v. 54%). Meer personen van Roemeense herkomst verstaan geen Nederlands (22% t.o.v. 16%).

Aandeel (%) respondententen wonend in het Vlaams Gewest dat niet in het Nederlands is grootgebracht en waarbij Nederlands niet de best gekende taal is, die redelijk tot zeer goed Nederlands verstaan, in 2017 en 2022

● 2017 ● 2022 ● N < 100 in 2017 ● N < 100 in 2022

◀ Significant verschil ten opzichte van 2017

Cijfers van herkomstgroepen met een respons (N) lager dan 30 worden niet weergegeven. Opgelet met interpretatie bij N<100. Afghaanse herkomst werd enkel bevraagd in 2022.

Wanneer we voor die zelfde groep kijken naar het begrijpen van geschreven Nederlands, stellen we vast dat bij de Afghaanse, Congolese en Turkse herkomstgroepen 60% tot 62% **redelijk tot zeer goed geschreven Nederlands begrijpt**. Bij personen van Poolse en Marokkaanse herkomst gaat het om 56% en 58%. Bij personen van Roemeense herkomst is dit 36%.

32% van de Roemeense herkomstgroep (onder dezelfde voorwaarden) **begrijpt geen geschreven Nederlands**. Bij de Turkse, Afghaanse, Poolse en Marokkaanse herkomstgroepen ligt dit tussen 13% en 18%. Bij de Congolese herkomstgroep (niet opgegroeid in het Nederlands en van wie de best gekende taal niet het Nederlands is) begrijpt 9% geen geschreven Nederlands.

Ten opzichte van 2017 begrijpen meer personen van Congolese herkomst redelijk tot zeer goed geschreven Nederlands (61% t.o.v. 53%). Meer personen van Roemeense herkomst begrijpen geen geschreven Nederlands (32% t.o.v. 25%).

Van de groep niet grootgebracht in het Nederlands en van wie Nederlands niet de beste taal is, **spreekt** bij de Afghaanse herkomstgroep 70% **redelijk tot zeer goed Nederlands**. Bij personen van Marokkaanse en Turkse herkomst gaat het om 61% en 65%, bij personen van Congolese en Poolse herkomst om 52% en 56%. Bij de Roemeense herkomstgroep spreekt 36% redelijk tot zeer goed Nederlands.

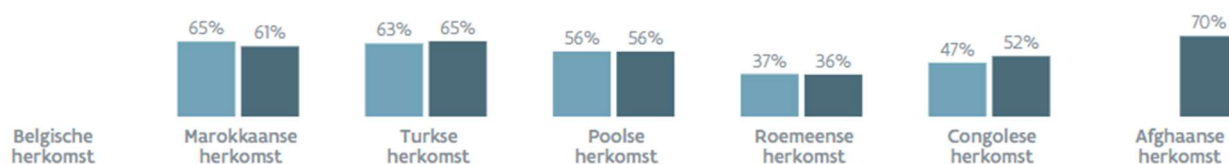
Bij de Roemeense herkomstgroep **spreekt** 33% **geen Nederlands**. Bij de andere herkomstgroepen ligt dit aandeel tussen 8% en 14%.

Ten opzichte van 2017 geven personen van Roemeense herkomst vaker aan dat ze geen Nederlands spreken (33% t.o.v. 25%) en personen van Congolese herkomst minder vaak aan dat ze geen Nederlands spreken (10% t.o.v. 16%).

Aandeel (%) respondenten wonend in het Vlaams Gewest dat niet in het Nederlands is grootgebracht en waarbij Nederlands niet de best gekende taal is, die redelijk tot zeer goed Nederlands spreken, in 2017 en 2022

● 2017 ● 2022 ● N < 100 in 2017 ● N < 100 in 2022
 ◀ Significant verschil ten opzichte van 2017

Cijfers van herkomstsgroepen met een respons (N) lager dan 30 worden niet weergegeven. Opgelet met interpretatie bij N<100. Afghaanse herkomst werd enkel bevraagd in 2022.

Bij personen van Congolese, Afghaanse en Turkse herkomst geeft 52% tot 57% aan dat ze **redelijk tot zeer goed Nederlands schrijven**. Bij personen van Poolse en Marokkaanse herkomst gaat het om 42% en 49%. Bij personen van Roemeense herkomst schrijft 30% redelijk tot zeer goed Nederlands.

47% van de Roemeense herkomstsgroep geeft aan **geen Nederlands te (kunnen) schrijven**. Bij de personen van Turkse, Marokkaanse en Poolse herkomst ligt dit tussen 20% en 28%. Bij personen van Afghaanse en Congolese herkomst schrijft 13% en 16% geen Nederlands.

Ten opzichte van 2017 zijn er meer personen van Turkse herkomst (niet opgegroeid in het Nederlands en Nederlands is niet hun best gekende taal) die redelijk tot zeer goed Nederlands schrijven, namelijk 57% t.o.v. 49%. Bij de Roemeense groep is de groep die geen Nederlands schrijft groter, namelijk 47% t.o.v. 41%.

6 NEDERLANDS LEREN

De groep die niet in het Nederlands is opgegroeid en voor wie Nederlands niet hun best gekende taal is, kreeg de vraag hoe ze Nederlands geleerd hadden. Meerdere antwoorden waren mogelijk.

Bij personen van Marokkaanse, Congolese en Turkse herkomst geven 26% tot 35% aan dat ze **Nederlands op school geleerd** hebben. Bij personen van Roemeense en Poolse herkomst ligt dit lager, namelijk 9% en 13%. Ten opzichte van 2017 is dit aandeel bij alle groepen gedaald.

Bij de Congolese en Afghaanse herkomstsgroepen heeft 65% en 69% **Nederlands geleerd via een opleiding Nederlands**. Bij de Marokkaanse en Poolse herkomstsgroepen gaat het om 50% en 57%. Bij de Roemeense herkomstsgroep heeft 46% op die manier Nederlands geleerd. Ten opzichte van 2017 is dit een stijging bij de Marokkaanse (50% t.o.v. 26%), Turkse (43% t.o.v. 26%) en Congolese (65% t.o.v. 46%) herkomstsgroepen.

Bij de Marokkaanse herkomstsgroep geeft 20% aan dat ze **Nederlands hebben geleerd via hun kinderen**. Bij personen van Congolese en Turkse herkomst is dit 11% en 12%. Bij de Poolse, Roemeense en Afghaanse herkomstsgroep is dit 5% en 6%.

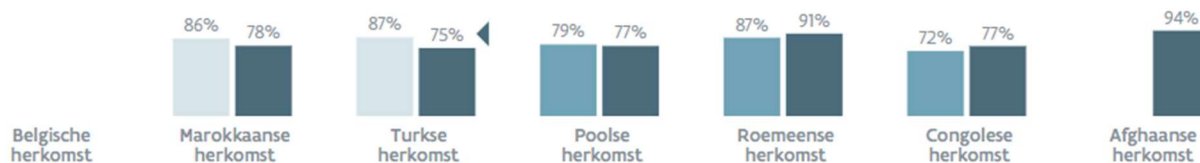
3% tot 5% van de bevroegde personen geeft aan dat ze **Nederlands hebben geleerd via een praatgroep**. Ten opzichte van 2017 is dit een daling vooral de Marokkaanse herkomstsgroep (12% t.o.v. 5%) maar ook voor de Roemeense herkomstsgroep (7% t.o.v. 3%) en een stijging bij de Turkse herkomstsgroep (2% naar 5%).

7 TEVREDENHEID OVER DE OPLEIDING NEDERLANDS

Van de personen die Nederlands geleerd hebben via een opleiding Nederlands is de **grote meerderheid (zeer) tevreden over die opleiding**. Bij de Roemeense en Afghaanse herkomstsgroepen is 91% en 94% (zeer) tevreden. Bij de Poolse, Congolese en Marokkaanse herkomstsgroepen is 77% en 78% (zeer) tevreden. 5% of minder van alle herkomstsgroepen is (zeer) ontevreden. Ten opzichte van 2017 heeft de Turkse herkomstsgroep minder vaak (zeer) tevreden aangeduid en vaker neutraal.

Aandeel (%) respondenten wonend in het Vlaams Gewest dat niet in het Nederlands grootgebracht is en bij wie Nederlands niet de best gekende taal is, dat (zeer) tevreden was over de opleiding Nederlands die ze volgden, in 2017 en 2022

● 2017 ● 2022 ● N < 100 in 2017 ● N < 100 in 2022
 ◀ Significant verschil ten opzichte van 2017

Cijfers van herkomstsgroepen met een respons (N) lager dan 30 worden niet weergegeven. Opgelet met interpretatie bij N<100. Afghaanse herkomst werd enkel bevroegd in 2022.

8 NEDERLANDS ALS ONGANGSTAAL

De groep die niet in het Nederlands is opgegroeid en voor wie Nederlands niet hun best gekende taal is en een partner heeft, kreeg de vraag hoe vaak ze Nederlands spreken

- met hun partner (enkel personen met een partner)
- met hun kinderen (enkel personen met kinderen)
- met mensen in hun buurt
- met vrienden en kennissen
- met mensen van hun werk (enkel werkenden)

Bij personen van Roemeense en Turkse herkomst **spreekt** 8% en 9% **vaak tot altijd Nederlands met de eigen partner**. Bij de andere herkomstgroepen gaat het om 11% tot 13%.

Bij personen van Afghaanse, Marokkaanse, Turkse en Congolese herkomst **spreekt** 70% tot 72% **zelden tot nooit Nederlands met de partner**. Bij de Poolse en Roemeense herkomstgroepen gaat het om 77% en 83%. Ten opzichte van 2017 is het aandeel van de personen (dat zelden of nooit Nederlands spreekt met de partner gestegen bij de Marokkaanse en Roemeense herkomstgroep.

Bij personen van Congolese en Marokkaanse herkomst spreekt 28% en 29% **vaak tot altijd Nederlands met de eigen kinderen**. Bij personen van Poolse, Roemeense en Afghaanse herkomst ligt dit tussen 12% en 16%. Bij de Turkse herkomstgroep spreekt 23% vaak tot altijd Nederlands met de eigen kinderen. Bij de Marokkaanse en Congolese herkomstgroepen **spreekt** 41% en 43% **zelden tot nooit Nederlands met de eigen kinderen**. Bij de Afghaanse herkomstgroep is dit 53%. Bij personen van Poolse en Roemeense herkomst spreekt 65% en 66% zelden tot nooit Nederlands met de eigen kinderen.

50% van de Afghaanse herkomstgroep **spreekt vaak tot altijd Nederlands met mensen uit de buurt**. Bij personen van Poolse herkomst is dit 45%. Bij personen van Roemeense, Turkse, Marokkaanse en Congolese herkomst ligt dit tussen 31% en 37%. 47% van de Roemeense herkomstgroep **spreekt zelden of nooit Nederlands met mensen in de buurt**. Bij personen van Congolese, Poolse, Marokkaanse en Turkse herkomst ligt dit tussen 33% en 37%. Bij de Afghaanse herkomstgroep spreekt 22% zelden of nooit Nederlands met mensen uit de buurt.

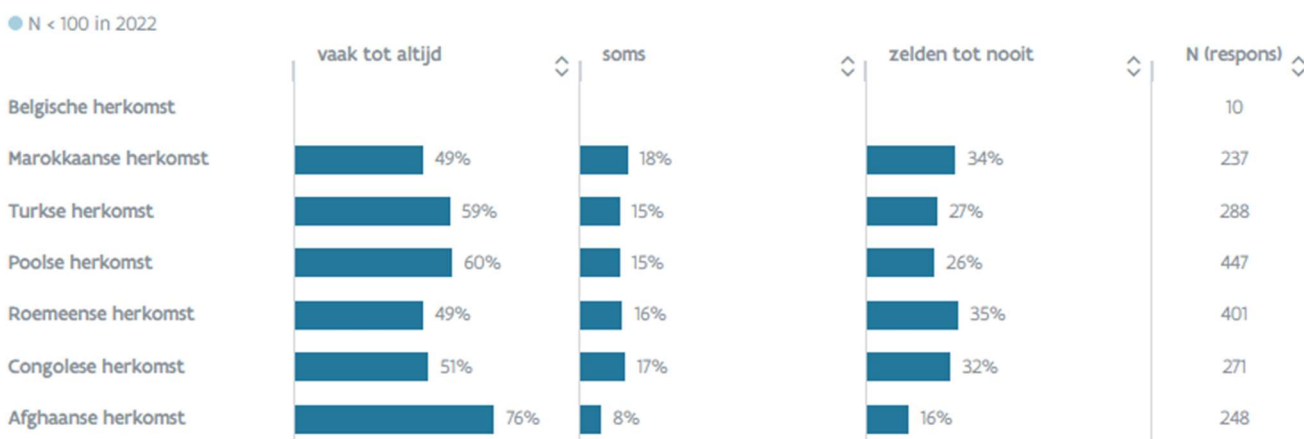
Bij personen van Roemeense, Marokkaanse, Turkse en Congolese herkomst spreekt 17% tot 22% **vaak tot altijd Nederlands met vrienden en kennissen**. Bij personen van Poolse en Afghaanse herkomst is dit 26% en 29%. Ongeveer de helft van personen van Turkse, Congolese, Marokkaanse en Poolse herkomst **spreekt zelden tot nooit Nederlands met vrienden en kennissen**. Bij personen van Roemeense herkomst ligt dit hoger (64%) en bij personen van Afghaanse herkomst lager (42%). Ten opzichte van 2017 geven personen van Congolese herkomst minder vaak aan dat ze zelden of nooit Nederlands spreken met vrienden of kennissen (47% t.o.v. 59%).

Ongeveer de helft van personen van Marokkaanse, Roemeense en Congolesse herkomst **spreekt vaak tot altijd Nederlands op het werk**. Bij personen van Turkse (59%), Poolse (60%) en Afghaanse (76%) herkomst ligt dit hoger.

Bij de Congolesse, Marokkaanse en Roemeense herkomstsgroepen **spreekt** 32% tot 35% **zelden tot nooit Nederlands met mensen van het werk**. Bij personen van Poolse en Turkse herkomst ligt dit op 26% en 27%. Bij de Afghaanse herkomstsgroep spreekt 16% zelfden of nooit Nederlands met mensen van het werk. Ten opzichte van 2017 spreekt de Roemeense herkomstsgroep vaker Nederlands met mensen van het werk.

Aandeel (%) respondenten wonend in het Vlaams Gewest dat niet in het Nederlands grootgebracht is en bij wie Nederlands niet de best gekende taal is, naargelang hoe vaak men Nederlands spreekt met mensen van het werk, in 2022

Cijfers van herkomstsgroepen met een respons (N) lager dan 30 worden niet weergegeven. Opgelet met interpretatie bij N<100.

9 KENNIS HERKOMSTTAAL

De vraag naar kennis van de herkomststalen, het Frans en het Engels werd aan de ruimere groep van respondenten gesteld.

97% van personen van Turkse herkomst spreekt redelijk tot zeer goed Turks, 6% spreekt redelijk tot zeer goed Koerdisch. Bij personen van Marokkaanse herkomst spreekt 79% redelijk tot zeer goed Marokkaans Arabisch (Darija) en 54% spreekt redelijk tot zeer goed Tamazight (Berbers). Bij personen van Poolse, Roemeense en Afghaanse herkomst **spreekt** 93% en 98% **redelijk tot zeer goed de herkomsttaal**. Bij

personen van Congolese herkomst spreekt 76% redelijk tot zeer goed een Congolese herkomsttaal (Frans niet meegerekend). Ten opzichte van 2017 is het aandeel personen van Marokkaanse herkomst dat Marokkaans Arabisch spreekt gedaald.

10 KENNIS FRANS

Zo goed als iedereen van de Congolese herkomstgroep **spreekt redelijk tot zeer goed Frans**. Bij de Marokkaanse herkomstgroep ligt dit op 68%, bij de Belgische herkomstgroep op 62%. Bij personen van Roemeense herkomst spreekt 42% redelijk tot zeer goed Frans. Bij personen van Poolse en Turkse herkomst is dit 25% en 32%. Bij de Afghaanse herkomstgroep spreekt 16% redelijk tot zeer goed Frans. Bij de Congolese herkomstgroep **leest** ook zo goed als iedereen **redelijk tot zeer goed Frans**. Bij personen van Belgische en Marokkaanse herkomst gaat het om 66% en 68%. Bij personen van Poolse, Turkse en Roemeense herkomst ligt dit tussen 25% en 46%. Bij de Afghaanse herkomstgroep leest 15% redelijk tot zeer goed Frans. Personen van Congolese herkomst **schrijven** bijna allemaal **redelijk tot zeer goed Frans**. Bij personen van Belgische en Marokkaanse herkomst is dit 55% en 63%. Bij de andere groepen ligt dit tussen 12% en 35%.

11 KENNIS ENGELS

De helft van de respondenten van Afghaanse, Turkse en Marokkaanse herkomst **spreekt redelijk tot zeer goed Engels**. Bij personen van Congolese en Poolse herkomst is dit 59% en 62%. Bij personen van Roemeense en Belgische herkomst spreekt 69% en 75% redelijk tot zeer goed Engels. De aandelen ivm **redelijk tot zeer goed Engels lezen** liggen in dezelfde lijn. Ongeveer de helft van de respondenten van Afghaanse, Turkse, Marokkaanse en Poolse herkomst **schrijft redelijk tot zeer goed Engels**. Bij personen van Congolese en Belgische herkomst ligt dit op 58% en 69%.

